

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

ČRAVNISTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2832.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Poraz fašistovske Italije

Izven vsakega dvoma je danes, da je fašistovska ataka na balkanski in evropski mir na vsej črti in temeljito odbila ter da je dosegla naša država in milijonstvo njenega prebivalstva najlepše zadoščenje.

Kakor nas mora to navdajati z veseljem, pa je napačno, če bi hoteli varati sebe, da je nevarnost za večno odbila. Precej slično blamažo ko sedaj, je doživel Mussolini pred leti s svojo Krfsko avanturo in vendar je sedaj poizkusil novo. Prepričani pa moremo tudi biti, da bo ponovil Mussolini pri prvi ugodni priliki napad na nas in ga morda tudi izvedel, ker bo še bolj pripravljen ko ravnokar odbili in ker morda tedaj ne bomo imeli tako močnega zaveznika, kakor smo ga v evropski demokraciji imeli sedaj.

Zakaj ta je odločila sedanje bilko. Demokratsko časopisje sveta je poptevalo v prah italijanske klevete in izpodbilo italijanski diplomacijo, da ni mogla nadaljevati svoje kampanje, temveč je morala lepo relirirati in demantirati storjeno demaršo v Beogradu. Svelovna demokracija ostane tudi nadalje naš najmočnejši zaveznik, če seveda mi sami ne bomo napravili njenih simpatij. Če ne bomo opravili njenih simpatij, da te simpatije zaigramo, zakaj po svetu je šel o naši upravi in naših manirah glas, ki nam pač ni mogel delati časti. Uverjeni smo, da bi bil, da bi odsejal skušala italijanska propaganda z vsemi sredstvi škodovali našemu ugledu ni zato ponavljamo svoj stari opomin, da je mogoča dobra zunanja politika le na podlagi dobre notranje. Mi moramo rešiti sebe in državo pred partizanstvom, ker brez tega ne pridemo nikdar niti do dobre uprave in niti do rednih razmer.

Blamaža Mussolinija pa ima za nas še drug važen nauk. Da je bila fašistovska ataka na balkanski mir odbila, ni naša zasluga in moglo bi se tudi zgoditi, da bi stokrat bolj v pravici morali vseeno pretrpeti fašistovski oboroženi vpad. Vseled kitajskih dogodkov, vsled obnove Rusije, vsled nevarne rezerve Nemčije ni smela in mogla Anglija tvegati vojne še na Balkanu. Posledice take vojne bi bile nedogledne in pred posledicami take vojne se je zdržnil svet in usoda fašistovske atake je bila zapečatena.

Toda kaj bi bilo, če se teh posledic ne bi bilo bati, kaj bi bilo, če bi bila luč sigurnost, da bo balkanska vojna lokalizirana in kaj bi bilo, če bi Mussolini kratkoterminalno postavil svet pred gotovo dejstvo in če bi italijanska okupacijska armada v Albaniji kratkoterminalno proglasila aneksijo Albanije. S sličnim dejanjem si je Italija prisvojila Reko, zakaj ne bi mogla poskusiti obnoviti. Ahmed Zogu je pokazal vzorno poslušnost Italiji, zakaj torej ne bi bilo tudi takšno presenečenje mogoče?

V tem slučaju pa je ena stvar popolnoma jasna. Če bi bilo na Balkanu uveljavljeno geslo: Balkan balkanskim narodom, potem se Jugoslavija ne bi imela bati prav nobene stvari, ker ne bi bila v jugoslovansko-italijanskem konfliktu osamljena. V nasprotnem slučaju pa bi bila Jugoslavija docela osamljena in katastrofa bi bila luč.

Zato mora postati osnova naše zunanje politike propaganda geslo: Balkan balkanskim narodom. Ta propaganda pa se ne sme vršiti le z besedami, temveč tudi z dejanji. Ves Balkan mora videti, da se Jugoslavija sama po tem principu že ravna in zato je treba do korenine zatreti vse hegemonistične želje golovih beograjskih krogov. Teba pa je tudi mi-

Nadaljevanje zunanje-politične debate v skupščini.

Beograd, 23. marca. Včeraj popoldne se je nadaljevala seja Narodne skupščine ob 5.

Na govorniški tribuni se je pojavil kot prvi govornik dr. Laza Marković in njegova pojava je vzbudila velik interes v celi skupščini, ker je znano, da je on prijatelj dr. Ninčiča, a nasprotnik dr. Ninka Perića. Pričakovali so, da bo dr. Marković povedal mnogo važnega. Dr. Laza Marković najprej konstatira, da mi nismo dali povoda za vznemirjeno atmosfero, ki sedaj vlada. Društvo narodov je ideal vseh malih držav, ki najdejo tu zavetje pred eventualnimi napadi. Društvo narodov pa ima skromno avtoriteto, ker v njem ni Amerike in Rusije. Nato preide na politiko dr. Ninčiča, katero brani naglašujoč, da je dr. Ninčič hodil po pravi poti. Pogreška je samo v ekspoziciji dr. Perića, kjer ni govora o Locarnu. Navaja, da je treba biti v kritiki zelo objektivni. Ko se je po Rapallu naša delegacija vrnila, je bil v vladi Slovenec dr. Kukovec, ki je na sami seji plakal zaradi take pogodbe. Vesnič in dr. Trumbić sta dokazala, da se drugačna pogodba ni dala skleniti, čeprav sta bila šla v Rapallo s povsem drugimi instrukcijami. Z Italijo moramo živeti v najboljših odnosih. Proti temu nista mogla nič reči ne dr. Trumbić in ne Pribičević, ki sta sicer toliko kritizirala politiko dr. Ninčiča. Ta politika je bila nasproti Italiji lojalna. Dr. Ninčič ni kriv, da so vzeli dogodki tako smer. Dr. Žanič: Krivo je morda to, ker nismo sprejeli nettunskih konvencij. Marković: Naš narod in naša država slabo poznajo v inozemstvu. Podali smo že v Narodni skupščini dovolj dokazov, da imamo povoda za agresivnost. Kar se tiče onega mesta v ekspoziciji, ki govori o anketi, želi da ga zunanji minister izpopolni tako, da mi apeliramo na Društvo narodov, naj ono v smislu pakta izgladi ta incident. To je mnogo primernejši forum ko anketa. Pribičević: To je bila samo figurativna aklamacija. Marković: Ako sprejememo anketo v teh prilikah, potem izgledamo kot obdolženci, medtem ko smo pred Društvom narodov enakopraven faktor, ki ima neki spor.

Marković preide nato na politiko napram Bolgarski. Ob tej prilici je prišlo do več medklincev. Govoreč o madjarskem vprašanju poudarja, da Madjari še niso dozoreli za sporazum z državami Male antante. Sporazum z Madjarsko bi ne pomenil opuščanja našega sporazuma s Češkoslovaško in Rumunijo. Ko sem se mudil v Budimpešti, nisem mogel opaziti, da bi obstajalo nerazpoloženje v javnosti. Potem preide na odnose z Veliko Britanijo. Sporazum Francije in Velike Britanije prihaja do izraza. Kar se tiče politike na Balkanu, si še danes nismo na čistem, kake cilje zasleduje Velika Britanija v balkanski politiki, ali bo ostala pri liberalni devizi neomešavanja oz. pri devizi »Balkan balkanskim narodom« ali pa ima drugačne cilje. Kdor pozna Veliko Britanijo, ta ve, da določa javno mnenje pravce angleške zunanje politike. Zato je treba sezna-

sliti na to, da je mogoč sporazum z Bolgarijo le na podlagi rešitve macedonskega vprašanja. Z oblastnimi skupščinami je položen temelj avtonomiji, treba storiti le še en korak in tla za sporazum z Bolgarijo so pripravljena.

Velik uspeh je bil te dni dosežen, ali trajen postane šele, če se bomo iz njega učili in ko bo usvarjen sporazum balkanskih narodov.

niti angleško javno mnenje s prilikami pri nas. Govori nadalje o Franciji in pravi, da se ve, kaj čuti ves naš narod napram francoski republiki in da smo z njo vezani v dobrem in slabem. Burno odobravanje po celi dvorani, še celo pri delu opozicije. Nato govori o smeri naše zunanje politike in o njeni dinamiki. Poudarja, da je treba ustvariti dobro notranjo situacijo.

Po govoru dr. Laze Markovića so izjavili radikalni poslanci novinarjem, da dr. Laza Marković ni zadovoljen z današnjo situacijo in tudi ne z današnjo vlado, zlasti še, ni zadovoljen z ministrom zunanjih poslov in z njegovim delom.

Za dr. Markovićem govori samostojni demokrat Grigorije Božović. Najprej kritizira postopanje Albanije in napada Cerna bega. Predsednik Subotić prekine govornika rekoč, da ne more dovoliti, da bi se tako izražalo o zastopniku druge države. Božović govori nato o kačakih, a Subotić ga zopet prekine, češ, da spadajo kačaki v notranjo politiko. (Buren smeh v dvorani.)

Nato je skupščina prešla k glasovanju ter je bil proračun zunanega ministrstva sprejet z večino glasov. Potem so se poslanci razšli in galerije ter diplomatska in časniškarska loža so se izpraznile. Skupščinska dvorana je dobila zopet sliko navadne seje. Prešlo se je na proračun finančnega ministrstva.

Prvi je govoril poslanec Kurbegović, za njim pa radičevca Štefan Maličević in Neudorfer. V dvorani je ostalo samo nekaj poslancev, od radikalov samo eden. Pa tudi ta je odhajal in prihajal. V opoziciji je med to sejo nastalo veliko ogorčenje, ker ni bilo prej objavljeno, da se bo po zaključku razprave o proračunu zunanega ministrstva vršila seja naprej, in pa, ker se je seja nadaljevala, čeprav ni bilo v dvorani niti enega člana »Demokratske zajednice«, temveč so ostali tam samo radičevci, samostojni demokrati in federalisti. Zato je po Neudorferjevem govoru poslanec dr. Žanič predložil nujen pismen predlog, podpisano od 20 poslancev, da se odredi tajna seja. O tem predlogu bi se bilo moralo takoj glasovati. Ker pa se je ugotovilo, da ni kvoruma, je bila seja ob 10. prekinjena. Naslednja seja bo danes popoldne in na tej seji se bo glasovalo o Žaničevem predlogu.

POGOJI OPOZICIJE ZA SKRAJŠANJE PRORAČUNSKE RAZPRAVE.

Beograd, 23. marca. Predsednik skupščine je sklical načelnike parlamentarnih skupin, da se z njimi dogovori, kako bi se proračunska razprava skrajšala tako, da bi bila do 1. aprila končana.

Davidović in drugi načelniki skupin so izjavili, da pristajajo na to, če se vsa pooblastila, ki jih hoče dati načrt finančnega zakona finančnemu ministru, predložijo kot poseben zakon po izglasovanju proračuna. O tem se je razvila razprava. Ko je predsednik videl, da načelniki ne odnehajo, je prekinil sejo in izjavil, da sprejema izjavo opozicije na znanje in da jo bo predložil vladi.

Sedaj govore v parlamentarnih krogih o tem, kako stališče bo zavzela vlada. Neki ugledni član vlade je dejal, da misli, da bo vlada na koncu morala sprejeti pogoje opozicije. Prepričan je, da se bo vlada z opozicijo sporazumela, ker itak vsi pričakujejo po 1. aprilu spremembe. Imeli bomo koncentracijsko vlado, ker od nas to zahteva zunanji in notranji položaj. Vsi dogodki se razvijajo v prilog koncentracijske vlade.

Fašistovska ataka odbita.

Beograd, 23. marca. Vladni krogi so prepričani, da je incident z Italijo popolnoma likvidiran. Kampanja italijanskega lista proti nam se je na vsej črti ponesrečila in je s tem odvzela Italiji vsa moralna opora za okupacijo Albanije. Vendar pa so vladni krogi prepričani, da Italija še ne bo odnehala, temveč da bo skušala pri prvi prilici realizirati svoje albanske osvojalne cilje. To se da sklepati tudi iz tega, ker italijanski tisk še ni prenehal s kampanjo, temveč jo nadaljuje z vedno novimi in vedno bolj glupimi obdolžitvami.

ITALIJANSKA KLEVETNIŠKA KAMPANJA SE NADALJUJE.

Rim, 23. marca. Kampanja proti Jugoslaviji se nadaljuje. »Giornale d'Italia« priobčuje nove fantazije. Posebno se je spravljal nad našega konzula v Valoni.

ITALIJANI ZAHTEVAJO RATIFIKACIJO NETTUNSKIH KONVENCIJ.

Rim, 23. marca. »Tribuna« prinaša članek znanega italijanskega publicista Gayde, ki podčrtava, da se morajo odnositi razbistri, ker je Jugoslavija nekateri stvari opustila, kar mora napraviti Italiji vsaj pojasniti. Ena glavnih opustitev je, da ni ratificirala nettunskih konvencij. Italijani žive tudi na balkanski obali Jadrana in Italija ima pravico, da štiti svoje pozicije.

PREZGODNJE VESELJE MADJAROV.

Budimpešta, 23. marca. V madjarskih diplomatskih krogih je vzbudila splošno senzacijo zaostreitev italijansko-jugoslovenskih odnosov. Poedini ugledni madjarski politiki se radujejo nad nevarno igro, ker smatrajo, da bo to, kar je koristno za Italijo, koristno tudi za Madjarsko.

PRED PRICETKOM POGAJANJ Z RADICEM ZA VSTOP V VLADO.

Beograd, 23. marca. Zadnje zunanje-politične komplikacije in vsa debata je dala povod, da vsi naši politični ljudje intenzivno razmišljajo o našem notranjem in zunanjem položaju. Najprej je treba rešiti vprašanje solidne vlade. Zato je imel Uzunović s svojo bližnjo okolico konferenco, na kateri je naglašal potrebo, da se znova poskusijo pogajanja z zastopniki HSS. V tem pogledu se je Uzunović sklenil razgovoriti s svojo bližnjo okolico. Ko se dožene stališče radikalov, bodo prejkone prav kmalu radikalni delegatje odšli k Štefanu Radiću in z njim obnovili razgovore, ki so jih že prej začeli.

KANTONCI POPOLNI GOSPODARJI SANGAJA.

Sangaj, 23. marca. Kitajski del Sangaja je popolnoma v rokah Kantoncev. Kantonec so v kitajskem okraju organizirali policijo, katera postopa energično in strogo.

BETHLEN ODPOTUJE V ČETRTEK.

Dunaj, 23. marca. V četrtek potuje grof Bethlen v Rim.

ŠPIONAŽNA AFERA V SKOPLJU.

Skoplje, 23. marca. Po poročilih, ki so dospeli iz Štipa, se je tam izvedla velika hišna preiskava. Nekaj oseb je bilo aretiranih. Gre za špionažno afero. Zatrjuje se, da so našla pri trgovcu Temesljeviću kompromitujoča pisma. Ne ve se še natančno, kaj je na celi stvari.

Dr. Windischer pozdravi občni zbor v imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Občni zbor nato soglasno odobri absolutorij. Pri naslednji točki »Volitve« prečita dr. Slokar oficijelno listo v borzni svet in sicer vseh pet svetnikov, ki so letos radi žreba odpadli iz borznega sveta ter tri nove namestnike, mesto umrlih in odstopivših članov.

G. Ernest Hieng prečita posebno »trgovsko« listo ter jo utemeljuje s tem, da je borza najbolj odvisna od trgovcev, ki tvorijo tudi večino članstva.

G. Anton Rojina priporoča navzočim oficijelno listo, na kateri kandidirajo oni, ki so sodelovali pri ustanovitvi borze in ki so ravnotako trgovci, kakor industrijalci.

Pri glasovanju je prodrla z večino treh do petih glasov »trgovska« lista in sicer so bili izvoljeni: gg. Ivan Jelačin (64 glasov), Janko Jovan (65 glasov), Ernest Hieng (65 glasov), Fran Pogačnik (65 glasov), Aleksander Knez (34 glasov), Jos. J. Kavčič (35 glasov), Gregor Ivan (35 glasov) in Karol Bolaffio (35 glasov).

V finančni odbor so nato izvoljeni: dr. Jan-ko Berce (59 glasov), Josip Gogala (51 glasov), Ivan Kostevc (61 glasov), Anton Kralj (69 glasov) in dr. Miroslav Lukan (59 glasov).

V razsodišče je bilo izvoljenih osem članov s katerimi se je razsodišče dopolnilo na 44 članov. Soglasno so izvoljeni: Fran Heinrihar, Simon Jurčič, Joško Majaron, Karol Pečenko, dr. Ernest Rekar, V. H. Rohman, Anton Rojina in Avgust Skaberne.

Občni zbor je ob tričetrt na 6. zaključil dr. Slokar.

SAHOVSKI TURNIR V NEWYORKU.

V ponedeljek sta bili odigrani viseči partiji Aljehin-Spielmann in Vidmar-Marschall. — Aljehin je porazil Spielmanna, partija Vidmar-Marschall je bila prekinjena.

Sedanje stanje po XIX. kolu: Capablanca 13½, Aljehin 11, Niemcovič 10, Vidmar 9 (1), Spielmann 7½, Marshall 5 (1).

Gospodarstvo.

BORZE

dne 22. marca 1927.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe, v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 86 — 87,50, Vojna škoda 345 — 347, zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 197 — 197 (197), Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantila 98 — 100, Praštediona 850 — 0, Trbovlje 0 — 405, Vevče 120 — 0, Stavbna 55 — 65, Sešir 104 — 0. Blago: Brez posebnih sprememb.

Zagreb. Dunaj izplačilo 800,5—803,5, Berlin do 260,2, London izplačilo 27E.588geniatx izplačilo 1352—1355, Italija izplačilo 258,2 do 260,2, London izplačilo 276,25—276,95, Newyork ček 56,75—56,95, Pariz izplačilo 222,98 do 224,98, Praga izplačilo 168,3—169,1, Svica izplačilo 1094—1097.

Curiah. Beograd 9.125, Berlin 123.975, Newyork 520, London 26.2525, Pariz 20.365, Milan

23.65, Praga 15.40, Budimpešta 90.7125, Bukarešta 3.10, Solija 3.75, Varšava 58, Dunaj 73.1575.

Poslano.

Z ozirom na oglaš, ki ga je dala objaviti tvrdka »Tehnični biro arh. Ivan Zupan, Ljubljana, Gradišče 13«, v prvi številki »Domačega Prijatelja«, izhajajočega v Ljubljani, smatra podpisana zadruga, — da se ne bi iz oglasa izvajali napačni sklepi —, za potrebo javnosti opozorili na to, da načrt, podpisani od imenovane tvrdke, nimajo pred administrativnimi oblastmi nikake veljave, ter da imenovana tvrdka ne more prevzemati v izvršitev nikakih stavbnih del, ker nima tozadevne koncesije.

V Ljubljani, dne 21. marca 1927.

Zadruga stavbenikov za Slovenijo v Ljubljani.

„GROM“

CARINSKO POSREDOVSKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon Int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje,

Ad. št. 6991/27—ref. IX.

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo pleskarskih del v mestni klavnic

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti najpozneje do 28. marca 1927 opoldne pri mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II.

Razpis in drugi razpisni pripomočki se dobe v imenovanem uradu od 23. marca dalje v uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dn 21. marca 1927.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, avgavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, žilni, žepni robc. palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, in brivce

edno le pri tvrdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene!

Na veliko in malo!

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del

MALI OGLASI

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Premog - čebin

Wellera 1/II. - Telet. 14.

Gospod

kateri je absolvirajl trgšolo in ima 1 leto pisarniške prakse išče službe. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Poudrbe na upravo tieta pod »Natanččen«.

Proda se ceno

kompletni nemško - angleški slovar in nekaj angleških knjig. Naslov pove uprava lista.

Oglašujte v
„Narodnem
Dnevniku“

Globoko potrli naznanjamo, da nam je neizprosna usoda dne 21. t. m. ponoči nenadoma ugrabila iz našega rodbinskega kroga našo vroče ljubljeno, skrbno in blago soprogo, mamico, staro mamico, sestro in taščo, gospo

Minko Jelačin roj. Traun

soprogo veletrgovca in posestnika.

Celo svoje življenje je posvetila v srčni skrbi in ljubezni blagru svoje rodbine. V polnem zaupanju v Boga je odšla na boljši svet po plačilo za vse neštete dobrote, ki nam jih je v svojem življenju delila. V naših srcih ji ohranimo trajno hvaležnost in spoštovanje.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, 23. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Emonska cesta 2 na pokopališče k Sv Križu.

Maša zadušnica bo darovana v četrtek, 24. t. m. ob 9. uri zjutraj v farni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 22. marca 1927.

Ivan Jelačin,

soprog.

Ivo, Minka, Elca, Mirko, Milo,

otroci.

Vlasta, Miloš, Tuši, Risto, Eva,

vnuki

in vsi ostali sorodniki.

Hanuš Krofta,

zet.

Clari Jelačin,

sinaha.